

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](#)

Matth. 22. v. 30. & sicut illi ut plurimum in forma juvenum comparuerunt, Mare. 16. v. 5. sic & nos frugiferi erimus, germinabimus & virebimus, & annunciemus magnalia Dei in aeternum, Ptol. 92. v. 15.

Ibi Christus resuscitatum adolescentem matri sua restituist: sic & ibi amici in plenissimo gaudio convenient, unde dies novissimus, dies restitutionis omnium dicitur, Act. 3. v. 19. Hoc animum nobis addat, ne mortem exhorrescamus, quia nos in se pulchro retinere nequit, sed dimittere rursum cogitur, ut Balæna Jonam jussu Dei indemnum revomere cogebatur, Jon. 2. v. ult. Dicamus ergo cum Ecclesi:

Hoc fulcior solamine
Molestâ in ægritudine,
Scio die quod ultimo,
Cum gaudio,
Sim fuscitandus ex humo.
Dei boni potentia,
Retundet mortis spicula,
Servabit ossa corporis,
Ut singulis
Convestiar membranulis.
Bonum Deum cum jubilo,
Videbo, nullus ambigo,
In sempiterna gloriâ
Quæ m̄ data.
Sit laus ei per secula.

De Tertio,

Restat Cautela, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt

1. *Viduis succurre.* Cum enim Servator mœstam hanc viduam cerneret, ut funus filii sui amarissimis lacrymis persequenter; misericordia intima motus, non

modò amicè eam compellabat, sed & ipsa adjuvabat, filium ejus resuscitando, propter quem in hanc luctum conjecta fuerat.

Nos quoque viduarum curam habemus, easdem adjuvantes,

1. *Auxilio.* non enim multum sibi acquirere possunt, idèo aliorum beneficentia indigent, qui rivulos aquarum in plateas derivent, Prov. 5. v. 16. & necessitatibus sanctorum haud inviti subveniant, Rom. 12. v. 13. id Deus non sine mercede relinquit, si vel potus frigidæ saltem fuerit, Matth. 10. v. ult. Est enim judex viduarum, Ptol. 68. v. 6. & sicut bonum, quod illis exhibetur, non sine remunerazione relinquit: sic & severâ pœna afficit eos, qui non verentur easdem offendere, Ex. 22. 22.

2. *Consilio.* In judicando esto pupillis misericors, ut pater, & pro viro matti illorum; & eris tu, velut Filius Altissimi obediens, & miserebitur tui magis quam mater, Sir. 4. v. 10, 11.

3. *Præsidio.* Adhuc enim maleferiati inventiuntur, qui opprimunt in judicio pauperes, & vim faciunt causæ humilium, ut sint viduae præda eorum, & pupilos diripiunt, Isa. 10. v. 2. Si Magistratum compellant, & ejus opem implorant, sœpè frustra implorant, ut exemplum prostar, Luc. 18. 7.

Hoc vero minimè fieri, Christiani enim Magistratus ante omnia operam dent in officio suo, ut viduae & pupilli jus suum consequantur.

Hoc fecit Jobus, c. 29. v. 12. 15. David, 2. Sam. 14. v. 5.

Hæc laude quoque commendatur Imperator Ferdinandus I. Nam cum aliquando Secretarius ejus viduæ, quæ literas

sup-

448 supplices ipsi exhibere volebat, rejicere vellet, sub praetextu, quod Imperator alia negotia expedienda haberet, quam quod causæ ejus locum relinquere posset; Ille respondebat: Admitte miseram hanc viduam: nisi enim pauperes audiverimus, Deus quoque non audiet nos.

Idem faciant omnes, qui Magistratum gerunt, apprimè carentes, ne iisdem vim inferant. Redemptor enim illorum fortis est, & ipse aget contrā te causam illorum,
Prov.23. v.11.

II. *Defunctos luge*. Hic audimus, multam turbam cum adolescente hoc in funus prodiisse. Ex hoc exemplo instruimur, quod & nos defunctos nostros honesta sepultura afficere, & exequias eorum nostrâ præsentia honestare debeamus, juxta admonitionem Siracidis, qui vult mortuo quoque non prohibere gratiam, c.7. v.37. nempè ut Lutherus in margine explicat, ut vestiamus eos, & honestè sepeliamus, propter Deum & resurrectionem, quia in vita sua membra Christi, Eph.2.v.30. & templo Spiritus sancti fuerunt, 1. Cor.3.v.16. & aliquando reviviscent & cum corpore resurgent, Esa.26.v.19.

Eò non modò Processiones spectant, quæ in honorem defunctorum instituantur; sed & conciones funebres, qua jam olim in Gentilismo usitata fuerunt, siquidem Cicero veterem legem citat, qua ita habet: Honoratorum virorum laudes in concione memorantur. Sic David Rex Abnero egregiè parentavit, his verbis: Nequaquam, ut mori solent ignavi, mortuus est Abner. Manus tuæ ligatae non sunt, & pedes tui non sunt compeditibus aggravati: sed sicut solent cadere coram filiis

iniquitatis, sic corruisti, 2. Sam. 3. v. 33. Id
in populo Dei perpetuus mos fuit, ut Rabbi nescio quis testatur: Nullum funus fa-
ctum est in Israel, absque verbo Prophetico.
Id ipsum etiam apud Christianos in-
valuit, sicut Gr. Nazianzenus, non modò
fratri suo Cæsario, & sorori Gorgonia, sed
& Basilio M. Archiepiscopo Cæsariensi
diversos Sermones funebres habuit, qui
in scriptis ejus exstant. In Germania hic
mos obtinuit A. C. 1246. ut Albertus
Crantzius memorat, quod & à tempore
illo perpetuò continuatam est, & vergit
non modò in honorem demortuorum,
quorum memoria nunquam obliterabitur,
Psal. 112. v. 6. sed & afflictis in solarium.
Et tandem omnibus concomitantibus in
salutarem instructionem, quomodo & ipsi
ad beatam iubataras le preparare debeant,
siquidem, hodiè mihi, cras tibi, Sir. 38. v. 23.
Eccles. 7. v. 3.

III. *Christo confide.* Evidem mors ultimus est inimicus, 1. Cor. 15. v. 26. qui conjunctissimos amicos corpus atque animam divellit, & prodromi ejus sunt variii morbi, qui tamdiu hominem arrodat, donec eum prosterant, juxta illud: Timores cordis adinventio exspectationis, & dies finitionis, Sir. 40. v. 2.

Sed quando Christum intuemur, qui verbo mortem fugare, & defunctos resuscitare valet, nullam causam habemus metuendi, sed potius beatam dissolutionem anhelandi, cum Paulo suspirantes: Desiderium habeo dissolvi, & esse cum Christo. Phil. i. v. 23.

Hic Servator pauca verba profert, ad
quorum sonum defunctus erectus residet,
& matri restituitur. Super quæ verba
Cyril-

Cyrillus scribit, quod vox Christi adeò penetrabilis fuerit, ut si tum temporis ad loculum juvenis, vel tumulum Lazari clamasset: Vos mortui qui ab Adamo eratē ad hoc usque tempus occubuitis, surgite cum hoc adolescente, cum Lazaro hoc: illi omnes necessariō surrexisserint & prodūscent. Quia verò tum temporis nondum fieri debuit, idē die novissimo efficaciter illud demonstrabit, & quamprimum vocabit: Surgite mortui, venite ad judicium! Dictum erit factum, & mortui magni & pusilli stabunt corā throno ejus, Apoc. 20. v. 12. Esa. 40. v. 36.

Hoc illorum solatio inservit, qui parentibus, conjugi, liberis, amicis & propinquis per mortem privantur. Die novissimo omnes vicissim conveniemus. Ibi Servator, jam mesto viduo conjugem suam, matri jam lugenti, liberos, amico jam dolenti propinquos suos restituet, ut neque vita neque mors illos amplius separate possit. Rom. 8.v.38. sed in aeternagloria cohabitabunt, & cum Christo erunt semper. 1. Thess. 4.v.13.

Quod nobis omnibus ex gratia largitur Deus Trinus, per Jesum Christum Dominum nostrum. Amen.

DOMINICA XVII. POST TRINIT.

Evangelium [Luc. I4, v. 1 -- 12.

EXORDIUM.

Cygnū Numen divinum inter
aves immundas retulit, & Israe-
litis severè interdixit, ne carne
ejus vescerentur. Lev. II. v. 17.

Cygnus avis non contemnenda est, magnitudine anseris, vel major adhuc, & si recte præparetur, non adeò respuendus videtur. At qui Judæis anseribus vesci licetum fuit, non verò cygnis, causam nonnulli ex veteribus hanc reddunt, quod niveas pennas gerat, in carne nigra; quo ipso imaginem exhibit omnium hypocrita- rum, qui exterius speciem sanctitatis præse ferunt, in corde verò nigris sunt, omnimodo vitis repleti: quod abominabile est coram Deo. Ex hac causa Deus Israelitis interdixit, ne cygnos sacrificarent nec comederent, ut hinc exemplum caperent,

sicut volucrem hanc repudiaverit, quod
sub candidis plumis nigrum carnem oc-
cultet: Sic multò magis ipsi improbatum
isti hypocritas, quiere dicunt, Domine,
Domine, Matth. 7. v. 22. & tamen in felle
amaritudinis & obligatione iniquitatis cor
orum, Act. 8. v. 22.

Deinde inde quoque esse potuit, quia
de cygnis referrur, quod suaviter canent,
sed non ante, quam moriantur, ut Ovidius
canit:

*Carmina jam mortiens canit exequialia
cygnus,*

Hypocritæ enim idem faciunt, ut pœnitentiam suam in agonem usque mortis procrastinent, putantes, tunc sat citò id